

Carrers del nucli originari d'Olesa

Olesa de Montserrat

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Entorn de l'Església parroquial
Alçada: 124

Coordenades:

Latitud: 41.54562
Longitud: 1.89394
UTM Est (X): 407749
UTM Nord (Y): 4599920

Classificació

Número de fitxa 08147 - 122
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XI-XXI
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Edificis substancialment reformatats.
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla Especial de Protecció d'Olesa de M (14/06/94)
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament d'Olesa de Montserrat i propietaris diversos. Pl. Fèlix Figueras Aragay, s/n

Fitxes associades:

[La Clota](#)

[Edifici d'habitatges carrer de l'Església, 25](#)

[Tres edificis d'habitatges a la Plaça Nova](#)

[Portal del carrer Arc de l'Església](#)

Portal amb l'escut del Prior de Montserrat

Torre del Rellotge (antic castell d'Olesa)

Santa Maria d'Olesa

Creu de Vilapou (o del Calvari)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la dt., 27/09/2011 - 02:00

fitxa:

Descripció

Conjunt format pels carrers més antics del nucli urbà d'Olesa, corresponents a l'antiga sagrera. Aquests abasten la zona que inclou la Plaça nova i els actuals carrers Hospital, travessia de Tetuan i de Montserrat, el principi del carrer de l'Església, Arc de l'Església, la meitat del carrer del Forn i la plaça de la Cendra. L'urbanisme en aquest sector ha conservat el traç sinuós d'aquests carrers d'origen medieval adaptats a les particularitats del terreny, tan sols amb petits canvis. Per exemple, l'espai que hi ha al nord de la plaça Nova era ocupat per una illa de cases. Tanmateix, els edificis han estat molt reformats i pràcticament no conserven els trets de l'arquitectura originària, tan sols alguns elements puntuals, com ara algun portal adovellat. El porxo de l'Arc de l'Església és un dels pocs elements que s'haurien conservat d'aquest moment, ja que probablement estava vinculat a l'entrada sud del recinte. Pel que fa a l'urbanització actual dels carrers no presenten unes característiques homogènies: hi ha carrers pavimentats amb enllosat modern, d'altres amb rajola, ciment o asfaltat. L'enllumenat es fa mitjançant faroles inspirades en les tradicionals i en bona part dels carrers es manté el cablejat aeri.

Història

El primer recinte fortificat d'Olesa pertanyia a la primitiva Sagrera, documentada explícitament per primera vegada l'any 1073, quan es parla d'un sagrer adossat als murs de l'església. El perímetre total de la sagrera tindria 356 metres i encerclava una superfície d'uns 9.500 metres quadrats. La sagrera va néixer al voltant de l'església i el castell, edificats a la part alta d'un petit promontori i, com era habitual, incloïa un recinte d'unes 30 passes a les quatre parts de l'edifici de l'església. Segons Alfred Mauri (Mauri: 2010) la sagrera abastaria la zona que inclou la Plaça nova i els actuals carrers Hospital, travessia de Tetuan i de Montserrat, el principi del carrer de l'Església, Arc de l'Església, la meitat del carrer del Forn i la plaça de la Cendra. Els límits de la sagrera vindrien marcats pels actuals carrer de Dalt, de Sant Joan i carrer Ample. La sagrera tenia tres punts d'accés: un al nord-est, un a l'oest i un al sud, que és l'únic que s'ha conservat i que és el que es coneix avui com Arc de l'Església.

Olesa va anar creixent en cercles concèntrics i, al segle XIV, arran del decret de Pere III el Cerimoniós, com moltes poblacions catalanes construeix una muralla més àmplia que inclou els nous barris que havien sorgit. Aquest nou recinte constava probablement dels portals del Coscoll, de les Hortes (a la plaça de les Fonts) i un altre que hi havia al carrer Hospital. En els segles posteriors el recinte es devia ampliar i va quedar amb els 4 portals més coneguts: el de Santa Oliva (en el camí ral que venia de Vacarisses i Terrassa), el de can Carreras (documentat per primera vegada el 1548 i situat al final del carrer de l'Església), el de les Hortes (prop de la plaça de les Fonts), i el d'en Coscoll (documentat per primera vegada el 1560 i situat al final i a l'esquerra de dit carrer). Possiblement hi havia un cinquè portal, però no se sap amb certesa.

Bibliografia

- Anònim (1982). "Els portals de la vila", Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà. Butlletí mensual, núm. 17 (setembre), p. 160-161
- HERNÁNDEZ CARDONA, M. Àngel (2000). Olesa al finals del segle XVIII segons les respostes de Joan Boada al qüestionari de Zamora. Col·lecció Vila d'Olesa, 7. Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 95-97
- MAURI MARTÍ, Alfred (2010). L'origen del nucli antic: la sagrera d'Olesa de Montserrat. Col·lecció Quaderns d'Olesa, 2, Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Arxiu Parroquial d'Olesa de Montserrat.
- PÉREZ SOLSONA, Antoni (1990). "Portals d'Olesa", Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà. Butlletí mensual, núm. 44 (juny), p. 123-125

